

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen
Portefeuillehouder	-	E. van Lente (burgemeester)
Eenheid	-	Concerncontrol
Contactpersoon	-	Edwin Vetkamp
Contactgegevens	-	e.vetkamp@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van
Behandeling in raadsvergadering van

17 januari 2023
20 februari 2023

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van:

De belangrijkste wijzigingen die met het inwerking treden van de nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) per 1 juli 2022 van kracht zijn.

Toelichting:

Vanaf 2015 is de Wgr in werking getreden zoals deze nu bekend is. Deze wet behelst de verschillende manieren waarop overheidslichamen publiekrechtelijk met elkaar samen kunnen werken en is gebaseerd op artikel 135 van de Grondwet. Per 1 juli 2022 is de nieuwe Wgr van kracht geworden. Deze wet heeft tot doel om de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen (GR) en de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden te versterken. Deze rol kon tot voorheen onvoldoende worden waargemaakt. Gemeenteraden en -raadsleden ervaren namelijk een te grote afstand tot gemeenschappelijke regelingen. Dit is gebleken uit verschillende onderzoeken. Dit wetsvoorstel geeft invulling aan de afspraak uit het regeerakkoord dat de Wgr wordt aangepast om de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking te verbeteren.

In deze memo worden de belangrijkste wijzigingen die in de Wgr zijn aangebracht besproken en aangegeven wat dit kan betekenen voor de rol van de raad met betrekking tot de GR-en waar Dalfsen aan deelneemt (Veiligheidsregio IJssleland, Omgevingsdienst, GGD, RSJ, SCC Ons en GBLT).

In het kort zijn de wijzigingen van de Wgr onder te verdelen in drie categorieën:

1. De versterking van de positie van gemeenteraden bij besluitvorming in GR-en.
2. De introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden.
3. Het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling.

Hieronder worden de wijzigingen per categorie nader toegelicht. Als aanvulling staat in de bijlage een schematische weergave van de wijzigingen.

Categorie 1:

Het inbedden van mogelijkheden tot het indienen van zienswijzen

Dit gaat als eerste over de verruiming van het indienen van een zienswijze bij het treffen van een gemeenschappelijke regeling of een wijziging daarvan.

Daarnaast moet de gemeenschappelijke regeling bepalingen gaan inhouden over de besluiten waarover gemeenteraden hun zienswijze naar voren kunnen brengen voorafgaand aan het nemen van het besluit.

Het eventueel inrichten van een gemeenschappelijke adviescommissie

Ter ondersteuning van de nieuwe bevoegdheden, kunnen de raden ook gezamenlijk een voorstel doen tot het oprichten van een gemeenschappelijke adviescommissie. Zijn alle deelnemende gemeenteraden akkoord met een adviescommissie, dan moet het samenwerkingsverband zorg dragen voor de oprichting daarvan.

Het eventueel bieden van mogelijkheden tot burgerparticipatie

Door de wijziging van de Wgr is er de verplichting dat in de GR bepalingen zijn opgenomen over de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden betrokken worden. De Wgr laat overigens de vrijheid om te regelen dat een dergelijke inspraakmogelijkheid niet geboden wordt.

Actieve informatieplicht van het bestuur van de GR richting de gemeenteraden

Het bestuur van de GR krijgt een actieve informatieplicht richting de gemeenteraden over alle onderwerpen die van belang zijn voor u als raad om uw taak goed te kunnen uitoefenen. Er moeten in de regeling wel afspraken worden gemaakt over hoe zij deze informatie gaan verstrekken.

Categorie 2

Recht van onderzoek

Dit betreft een nieuw artikel in de Gemeentewet. Door dit nieuwe artikel kan het functioneren van de gehele GR worden onderzocht door de deelnemende gemeenteraden.

Lokale rekenkamers

Een andere wijziging in de Gemeentewet biedt de (lokale) rekenkamers meer duidelijkheid over de onderzoeken die zij willen doen naar de wijze waarop het bestuur van de GR functioneert.

Categorie 3

Afspraken over evaluatie in de gemeenschappelijke regeling (GR)

Deze wijziging brengt de verplichting met zich mee om afspraken te maken over de evaluatie van de GR. Dit betreft dan een evaluatie door de GR zelf. Er kan ook voor gekozen worden om geen evaluatie te doen maar hier moeten de gemeenteraden mee instemmen.

Aanscherpen uittredings- en opheffingsregels

Deze wijziging is een aanscherping van het reeds bestaande artikel 9 Wgr. De aanscherping betekent dat er afspraken moeten worden gemaakt over het regelen van de gevolgen van de uittreding uit de GR.

Aanpassingen m.b.t. de begrotingscyclus

Om gemeenteraden meer positie te geven in de begrotingscyclus van een GR is ervoor gekozen de termijnen voor de indiening van de kadernota, ontwerpbegroting en begroting aan te passen. Voor de nieuwe termijnen verwijzen we u naar de bijlage (art. 34, 34b en 35 Wgr)

Inwerkingtreding

Zoals eerder genoemd is de nieuwe Wgr ingegaan op 1 juli 2022. Het deel van de wet dat rechten geeft aan volksvertegenwoordigers gaat dan direct in. Voor het aanpassen van de GR-en geeft de wet een implementatieperiode van 2 jaar. Dit betekent dat voor 1 juli 2024 alle deelnemers elke herziene regeling vastgesteld moeten hebben.

Vervolg:

Er wordt op een aantal fronten gewerkt aan de wijzigingen in de GR-en die door de wetswijziging wellicht nodig zijn. Dit gebeurt zowel bij de GR-en zelf, op ambtelijk niveau (beleidsmedewerkers en concerncontrol) en vanuit de griffie. Deze laatste houdt in de griffierskring IJsselland oog voor de verbinding tussen de aanpassingen van de regelingen van de GR-en en de keuzes die voortkomen uit de nieuwe Wgr.

De implementatie van de (mogelijke) wijzigingen vraagt om nadere afstemming tussen raad/presidium en college, met andere gemeenteraden en met de betreffende GR-en. Op deze wijze ontstaat er een gecoördineerd proces waardoor er een efficiënte behandeling van de herziene regelingen kan plaatsvinden.

Op dit moment zijn alle GR-en, waar Dalfsen aan deelneemt, bezig met het inventariseren wat de wetswijziging voor hun betekent. Uit de informatie die nu beschikbaar is blijkt dat de ene GR verder is dan de andere. Van deze inventarisatie door de GR-en wordt de griffie en de ambtelijke organisatie voortdurend op de hoogte gehouden.

Tot slot worden de effecten van de nieuwe Wgr meegenomen in de actualisatie van de Kadernota

Verbonden Partijen die in maart 2023 aan de raad wordt aangeboden. Zodra er verdere ontwikkelingen zijn te melden wordt de raad hierover geïnformeerd.

Bijlagen:

Bijlage 1: Wijzigingen Wet Gemeenschappelijke Regelingen

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris/alg. directeur
H.J. van der Woude

Bijlage 1: Wijziging Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr)

Hieronder een overzicht van de wijzigingen, aandachtspunten en type wijziging voor raden, deelnemers en/of besturen van GR-en.

Bij de laatste kolom geldt:

A = verplichte wijziging

B = facultatieve wijziging college (en raden)

C = verplicht dat alle raden hierover een besluit nemen.

Art.	Wijziging	Aandachtspunten	Gevolgen	Type
1	Verplichte zienswijzeprocedure bij treffen collegeregeling. Het ontwerpbesluit tot het treffen, wijzigen van en toe- en uittreden uit een GR moet aan de raad worden gestuurd. De raad KAN binnen 8 weken een zienswijze naar voren brengen.	Artikel 1, tweede lid blijft bestaan. Dit betekent dat na de zienswijze procedure weer naar de raad moet voor toestemming.	Langere doorlooptijd besluitvorming voor aangaan, wijzigen enz. van een GR.	A
9	Nieuwe tekst: <i>de regeling houdt bepalingen in omtrent wijziging, opheffing, toetreding, de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding waaronder bepalingen omtrent de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon... en de deelnemende gemeente met inachtneming van artikel 1.</i>	Het AB mag niet meer eenzijdig de hoogte van de afkoopsom bepalen. Dit moet op voorhand al meer duidelijkheid verschaffen wat de consequenties zijn bij uittreding. Denk hierbij aan afspraken over huisvesting, personeel, contracten en investeringen.	De GR hierop aanpassen.	A
10, lid 5 en 6	Facultatieve zienswijzeprocedure omtrent besluiten. In de GR moet worden opgenomen of en zo ja, bij welke besluiten een voorafgaande zienswijze van de raden wordt gevraagd. Een gemotiveerde schriftelijke reactie van het DB op de zienswijze is noodzakelijk richting AB én raden.	De gemotiveerde schriftelijke reactie moet gebeuren <u>VOORDAT</u> besluitvorming plaatsvindt. Nu gebeurt nog vaak dat de zienswijzen worden meegenomen <u>MET</u> de besluitvorming	1. Langere doorlooptijd voor besluiten die zijn aangewezen. 2. Deelnemers moeten bepalen welke besluiten hiervoor in aanmerking komen. 3. De GR hierop aanpassen.	B
10, lid 7.	Participatie van ingezetenen en belanghebbenden.	Ingezetenen en belanghebbenden kunnen participeren over de totstandkoming en uitvoering van beleid. De mogelijkheid tot participatie is geen verplichting, maar de raden moeten dit dan wel besluiten.	Zo nodig de GR hierop aanpassen.	C
11a	Opnemen evaluatie GR	De tekst is summier: <i>een regeling houdt bepalingen in omtrent de evaluatie van de regeling.</i> Is een keuze van de deelnemers: bepalen zelf waar de evaluatie op gericht is. Kunnen er ook voor kiezen om niet te evalueren.	De GR hierop aanpassen.	A
17.	Er komt een ACTIEVE informatieplicht van bestuur aan raden. Richt zich niet alleen op informatie over te nemen besluiten, maar betreft alles wat raden moeten	De GR bepaalt op welke wijze de <u>informatie</u> wordt aangeleverd. LET OP: het wetsvoorstel kent geen <u>verantwoordingsplicht</u> van	De GR hierop aanpassen (art. 17, lid 2/3, nieuw)	A

	weten om hun taak goed te kunnen vervullen (vergelijk art. 169 GW).	bestuur GR aan de raden. Formele besluitvormings- en verantwoordingsrelatie wordt niet gewijzigd.		
24a.	Instellen gemeenschappelijke adviescommissie.	Als dit gewenst is, moeten <u>alle raden</u> (dus niet de deelnemers) van de deelnemende gemeenten hiermee instemmen. Taken: het algemeen bestuur van advies voorzien, de besluitvorming van de raden van de deelnemende gemeenten met betrekking tot de regeling kan voorbereiden of de raden van advies voorzien.	Raden moeten besluiten of zij een dergelijke adviescommissie willen instellen. Deze afweging per GR. Met beschrijving van taken en bevoegdheden. Eventueel: GR hierop aanpassen. NB: voor elke GR apart instellen indien gewenst.	C
34. 34b. 35.	Aansluiten bij gemeentelijke begrotingscyclus. Aanpassing termijnen voor indiening van kadernota, ontwerpbegroting en begroting: <ul style="list-style-type: none"> • Kadernota: voor 30 april (i.p.v. 15 april) • Ontwerpbegroting: uiterlijk 12 weken voor besluitvorming voor zienswijze aan gemeenteraden aanbieden (i.p.v. 8 weken) • Begroting moet uiterlijk 15 september naar GS (i.p.v. 1 augustus) 	Het DB moet schriftelijk aangeven wat met de zienswijzen is gebeurd voordat besluitvorming in AB plaatsvindt. Dit kan betekenen dat besluitvorming begroting ook bijvoorbeeld in augustus kan (of moet) plaatsvinden?	GR hierop aanpassen. Langere doorlooptijd o.a. ontwerpbegroting i.v.m. actief terugkoppelen wat met de zienswijzen is gedaan voordat besluitvorming plaatsvindt. Spoorboekje aanpassen?	A
WIJZIGING GEMEENTEWET				
155g/h	Nieuw artikel. Instelling gemeenschappelijke onderzoekscommissie (enquêterecht)	Het functioneren van de GR als geheel kan worden onderzocht. Vergelijkbaar met artikel 155a Gemeentewet. Alle raden moeten instemmen met en deelnemen aan de enquête. Unanimiteit van de raden is vereist. Alleen collegeregelingen.	Deelnemers/raden moeten bij wijziging bepalen of zij deze mogelijkheid in de regeling willen opnemen.	C

Resumé:

Verplichte wijziging	Artikelen	1, 9, 11a, 17 en 34/34b/35
Facultatieve wijziging door colleges en/of raden	Artikelen	10, lid 5 en 6
Verplicht dat alle raden hierover een besluit nemen	Artikelen	10, lid 7 en 24a en 155g/h Gemeentewet